

HURRIYAT

MUSTAQIL GAZETA

2012-yil 17-oktabr, chorshanba № 44 (796) * 1996-yil dekabrdan chiqsa boshlagan * elektron manzil: info@uzhurriyat.uz * www.uzhurriyat.uz

АХБОРОТ ШИТОБИ

Ёки ўзбек тилидаги аудиовизуал материалларнинг дунё медиа майдонига тарқатилишида интернетнинг ўрни

Ўзбекистонда тайёрланадиган аудиовизуал материалларнинг дунё медиа майдонига кенгроқ тарқатилишида Mediabay.uz сайтининг ҳам муносаби ўрни борлигини алоҳида қайд этиш зарур.

4-бет

"ОЛМОС САЙЁРА"

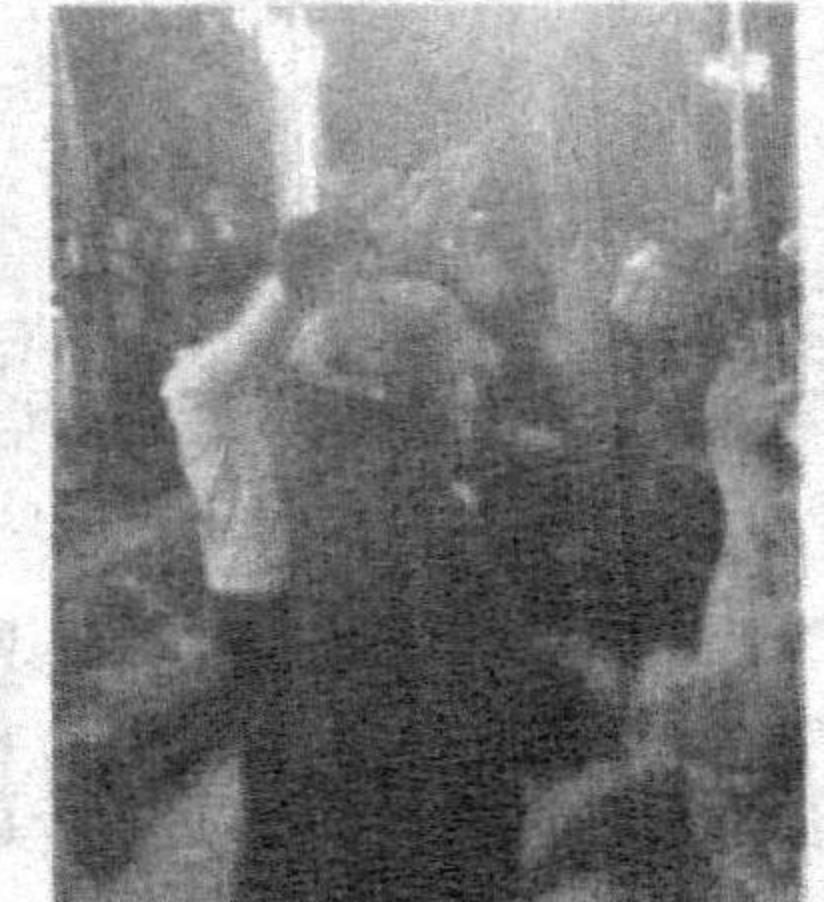
"55 Cancri" номини олган мазкур планета Ердан 400 ёруглик йилдик узоқликда жойлешган бўлиғ, ҳажми Ерникига нисбатан иккى баробар катта, 8 марта оғирдир. Энг қизиги шундаки, гайриоддий сайдера юзаси сув ёки гранит эмас, балки графит ва олмос билан қопланган.

5-бет

"ПАТ-ПАТ" ТЎЙЛАР

Маълумки, инсон илғай оладиган энг паст товуш 10-15 дицибелга тенг. Иккى киши ўтириб гаплашганда товуш 50 дицибелни ташкил килади. 60 дицибел ва ундан юкори ҳар қандай шовкин асаб ва эшитиш тизимини зўрктириди.

7-бет

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

* Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Озарбайжон Республикаси Президенти Илхом Алиевнинг таклифига биноан шу йил 11-12 октябрь кунлари расмий ташриф билан Боку шаҳрида бўлди.

Олий даражадаги музокаралар чогида ўзаро ҳамкорлик бутунги ҳолати, уни янада ривожлантириш истикборлари, минтақавий ва ҳалқаро аҳамиятта молик долзарб масалалар бўйича фикр алмашиди. Ўзаро манфаатли хужжатлар имзоланди.

* 11 октябрь куни Ўзбекистон Ҳакамлик судлари ассоциацияси томонидан "Арбитраж ва медиация ривожланишида" ҳуқуқий муаммолар ва ҳалқаро амалиёт" мавzuida ҳалқаро илмий-амалий конференция ўтказилди. Унда ҳакамлик судларининг давлат ҳокимиyati ва бошқарув органлari ҳамда ҳалқаро ташкилотлар билан ҳамкорлигини янги босқичга кўтариш, хорижий давлатларнинг бу борадаги илгор тажрибасини ўрганиш, ҳакамлик судьяларига захираидagi номзодларни қайta тайёрлаш масалалари муҳокама қилинди.

* Пойтахтимизда 10 октябрь куни Ўзбекистон матбуоти II миллий форуми, кўргазмаси ҳамда "O'zbekprint" "O'zprack", "шунингдек, "O'treklama" ҳалқаро кўргазмаси очилди.

Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчилик палатаси, Вазирлар Маҳкамаси, Ташқи ишлар вазири, Матбуот ва ахборот агентлиги, Электрон оммавий ахборот восьиталари миллий ассоциацияси, Мустақил босма оммавий восьиталари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ҳамда бошқа қатор ташкилотлар ҳамкорлигига ўтказилди.

ОИЛА КЎРКИ — ТОТУВЛИКДА

Ҳаётнинг абадийлиги, авлодлар давомийлиги ва баркамоллигини таъминлайдиган, миллий урф-одатларимизни асраб-авайлаб, келгуси авлодларга етказадиган тарбия маскани — оладир. Тумушдаги хотиржамлик ва ҳаловатни таъминлаш оила аъзоларининг ўз масулиятини англаши ва бажаришига ҳам боғлиқ.

Бухоро шаҳар "Гулистан" маҳалласидаги Умид Фуломов оиласини ана шундай ибратли хонадон эгалари деб билишади. Озода ховли, сарышта рўзгор, хуш хуқли фарзандлар уларнинг кўркини дир.

Оила бошлиги Умид

Фуломов ёшлигидан миллий чолгу асбобларига меҳр кўйган. Айни пайтда Бухоро шаҳридан 4-болалар мусиқа ва санъат мактаби жамоасига жонкуяр раҳбар. Хонадон бекаси Азима Фуломова эса вилоят болалар юкумилий сасалликлари шифохонасида

шифокор. Оилада камол топаётган Шахноза ва Миржон келажакда ота-онаси касбларини эгалаб, юрт корига ярайдиган инсонлар бўлиш ниятида.

Суратда: Умид Фуломов оиласи.
Тоҳир ИСТАТОВ
(Ўз) олган сурат

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 20 йиллигига

КОНСТИТУЦИЯ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ

Ҳар қандай давлатнинг юзи, обрў-эътибори унинг Конституцияси ҳисобланади. Зотан, Конституция давлатни давлат, миллатни миллат сифатида дунёга танитадиган Қомусномадир.

Ислом КАРИМОВ

X алқимиз мустақилликнинг дастлабки давриданоқ дәмоқратик ҳуқуқий давлат ва эрkin фуқаролик жамияти барпо этиш йўлини танлаб олди. Бу йўл Президентимиз тамонидан ишлаб чиқида ва тараққиётнинг ўзбек моделини номи билан ҳаётта татбик этилиб, жамиятимизнинг хуқуқий нормаларидаги қонуний ифодасини топди.

Мустақиллик ишларида амала оширилган ижтимоий-иқтисолий ва сиёсий-хуқуқий ислоҳотлар таҳлили Ўзбекистон тан-

фатида эътироф этилганини эътиборга моликдир.

Асосий Конунимиз фуқаролик жамиятига хос ҳуқуқий давлат билан шахо ўртасидаги боғлиқлик ва ўзаро муносабатларни, уларнинг бирори олдида хуқуқ ва бурчларини аник белгилаб берган. Хусусан, Конституциянинг 19-моддасида таъкидланнича, фуқаро ва давлат бир-бирига нисбатан бўлган ҳуқуқ ва бурчларни билан ўзаро боғлиқдир. 20-моддада эса «Фуқаролар ўз ҳуқуқ ва эрkinliklariни рўёбга чиқаришда бошка шахсларнинг давлат ва жамиятнинг қонуний манбаатлари, хуқуқлари ва эрkinliklariiga пуртуб ётказмаслиklari шарт» деб кўрсатилган.

Бу йил жаҳонда ноёб ушбу моделга мос равишда қабул қилинган Конституциянинг навқирон даври — йигрига йиллиги нишонланади.

Бош Комиссизмизда хозирги замон конституцияларидаги умуминсонлигига, умумdemokratik қадриятлар ва ҳалқаро хуқуқнинг энг муҳим мөъленидларига мушассамлашган. Унда, айниқса, инсонни, ўнинг ҳуқуқ ва эрkinliklari олий қадрият си-

ОБУНА — 2013

Қадрли юртдошлар!

Азиз муштариylар!
"HURRIYAT" газетаси — маънавиятимизни янада бойитишида, ижтимоий фаолиятимизни оширишида, жамиятига демократлаштириш, ҳалқимизнинг фаол шаклларини ўйлайдир. 2013 йил унчи обуна давом этмоқда.

Сиз ҳам жамоатчиликдан четда қолманг.
Обуна бўлинг!

**"HURRIYAT" ГАЗЕТАСИ
СИЗНИНГ ДОИМИЙ ҲАМРОҲИНИН
БЎЛИШИГА ИШОНАМИЗ**

Эслатиб ўтамиз:
"HURRIYAT"ning нашр индекси — 233

2 ►

ЭЛ-ЮРТ ХИЗМАТИДА БЎЛИШ — УЛУФ МАҚСАД

Йигрима бир ёш — бу айни балоғат ёши. Катта ҳаёт остонасига илк қадам кўйиладиган палла. Ёшлик ифори барқур ибраги турган навқирон вужуд, бутун борлигидан куч ёғилиб турган, аҳди

қатъий, қадами шаҳдам йигитнинг ёши бу. Шаклан ўхашлик, бироқ инсон умрининг йигирма бир баҳори билан мустақил Ватаннинг йигирма бир ёши мазмунан мос эмас. Зотан, инсон боласи бу палла энди-энди катта ишларга бел боғлаб, улуф мақсадларга шайланади. Ватан эса тарихан мана шу қисқа вакт мобайнинда мазмунан асрға татигулик натижаларни кўлга киритиб улгурди.

Биргина бунёдкорлик ишларига разм солинг. Бугун Тошкенти азимда бир хайратли бино бунёд этилса, эртаси куни қадим Қашқадарёда, кейинги куни водий гавҳари — Андижонда. Ахир, бунёдкорлик бизнинг конимиздан бор-да. Соҳибкорон бобомиз бундан етти аср мұқаддам кўркем ва салобатли бинолар курдириб бу-

тун дунёни лол қолдириган эди.

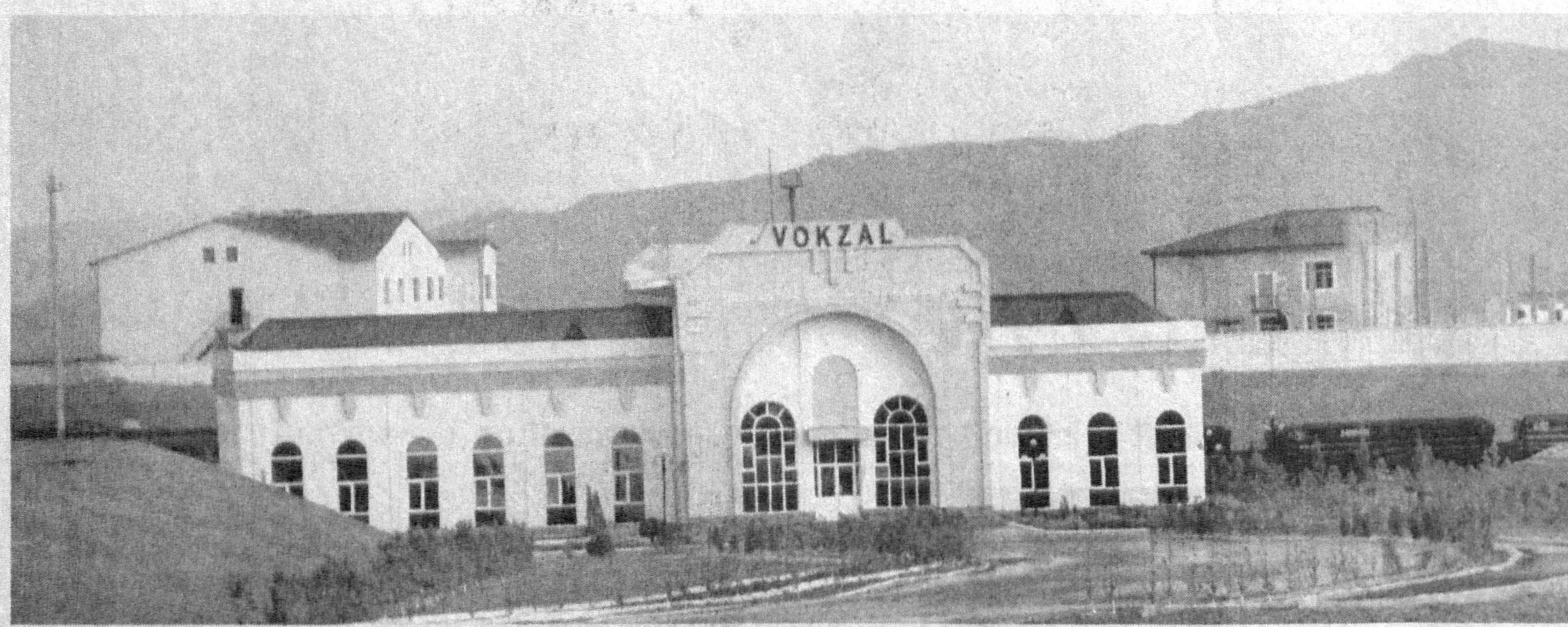
Юртимизнинг турли ҳудудларида қад ростлаган маданий-мәшиши бинолар, спорт ишоотлари, тамоман янгидан барпо этилган мактаб, коллеж ва лицейлар, ишлаб чиқариш корхоналари, қайтадан қад ростлаган қадамжолар — буларнинг барисини айтиб адодига,

санаб саноғига етиб бўлмайди.

Мен тоғли Дехқонобод туманида туғилиб, ўғанман. Юртдошларимнинг йўл азобидан азият чекиб келгандарига кўп бор гувоҳ бўлганман. Бугун-чи, бугун мутлақ ўзгана манзара, «Аср мўжизаси» номини олган «Тошгузар — Бойсун — Кумкўргон» темир йўлини курилиши ва бу йўл Дехқонободнинг қоғалидан ўтгани милионлаб ватандошларимизнинг оғирини ёнгил, узогини яқин килиди. Қадим Дехқонободнинг баланд-баланд кир-адирларидаги бир-бираидан гўзал темир йўл станциялари кўнин кувонтиради.

Колаверса, Дехқонобод иқтисодий жижатдан колок худуд, ахолисининг турмуш тарзи ҳаминқадар эди. Ҳозир бу ҳолат тамоман ўзгарган.

2 ►

ЭЛ-ЮРТ ХИЗМАТИДА БҮЛИШ – УЛУФ МАҚСАД

(Бошланши 1-бетда)

Туманинг қиёфаси кун сайн чирой очиб бормоқда. Биргина калийли ўйтлар заводининг курбигаш тушурилиши минглаб дехонободликларнинг турмуш тарзига канчалик рӯшнолик олиб киргани барчага аён ҳақиқат.

Мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий-хуқуқий ҳаётида амалга оширилган туб ислоҳотлар ҳам саломкни натижаларни берди. Жамоатчиликнинг сиёсий ва хуқуқий онги юксалиб бормоқда. Бундай юксас савиали жамият билан энди ҳар қандай улугвор ишларга кўл уриши мумкинлиги, кўзланган мақсадга еришиши мукаррар экани кундек равшан. Бу эса босқичма-босқич амалга оширилган ислоҳотлар маҳсулни бўлиб юз очди. Энди иқтисодий жихатдан бакувват, интеллектуал салоҳияти улкан давлатимиз ўз бақолатларни фуқаролик жамияти истиғлоллари билан бўлишишдан аспол чўйимайди. Чунки унинг ўз олдига кўйган улугвор мақсади аслида шу «Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамияти»га ўтишидир.

21 йиллик тархимизига бир назар ташласкаш, жамиятда демократик тамойилларни таркиб топтириши, очик фуқаролик жамиятни шакллантириши, юрт осойишталигию халқ фаровонлигини таъминлаш йўлида бемисл ишлар

амалга оширилганлигининг гувоҳи бўламиз. Айниқса, кенг кўллами ислоҳотлар жараёнида иқтисодий ўсиши, маънавий юксалиши, энг муҳими, ҳалқнинг турмуш тарзида ижобий ўзгариш кузатиди. Ихтимоий ҳаётининг барча жабхаларида ўтказилаётган кенг камрошли ислоҳотлар, пировардиди, ана шу улкан мақсадга хизмат килди. Зоро, «Истиғлол йилларида Узбекистон иқтисодиди қарий 3,7 баробар, аҳолимизнинг реал даромадлари жон бошига 7 баробар, ўртача пенсия миқдори қарий 9 баробар, ойлик иш ҳаки эса 18 баробар ошгани, одамларимиз умр кўриш даражаси ўртача 7 йилга узайгани, ёқилиги ва ғалла мустақиллигига, ўзимизни ўзимиз ўғашт, сут ва бошка иштеймол моллари билан тўлиқ таъминлашга еришганимиз буларнинг яққол тасдиғидир».

Айтиши керакки, мустакиллик йилларда аҳолининг хуқуқий маданияти юксалиши билан биргаликда уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги ҳам ортиб бормоқда. Энг муҳими, юртдошларимизда мамлакатимизда амалга оширилган ислоҳотларга нисбатан даҳлорлик түфуси пайдо бўлди. Ватан, юрт равнани учун меҳнат килиш, ташаббус кўрсатиш умумжамиятнинг ишага айланди.

Мамлакатимизда иқтисодий, ижтимоий ва маънавий

соҳаларда амалга оширилаётган кенг камрошли ислоҳотлар, пировардиди, фақатгина бир мақсадга – инсон манфаатларига хизмат килади. Юртбошимиз томонидан илгари сурурган бу фикр Республикаси Конституциясида инсон манфаатлари, унинг қадр-киммати энг олий қадрият деб хукукий жиҳатдан асосланган бўлса, бунинг амалий ифодаси жамиятимиз ҳаётида – кун сайн ўзгариб, янгиланиш чукурни шаклланнишни замонавий усулашларни кўллаш, таъсир кўрсатишнинг мақбул йўларини танлаш мақсадга мувофиқ, албатта.

Мухтасар килиб айтганда, кутулғи йигирма бир ёшга кадам кўйган давлатимизда ҳар бир соҳада асрларга татигулини бекиё ўзгаришлар рой берди. Бироқ шиддат билан кечактган хозирги давр биздан эришилган натижалар билан магурланишини эмас, янада улугвор мақсадлар сари катъий ҳаракат килишни талаб этмоқда. Зотан, Президентимиз табригиде бегилгандек, «бизнинг олдимизда турган энг устувор вазифамиз – бошлаган ишларимизни изчили давом этириш, мамлакатимизни янгилаш ва модернизацияни килиш, демократик ислоҳотларни чукурлаштириш, жамиятимизни барча жабхаларни эриклиштириш жароёнларини янги босқичга кўтариш, ҳаётимизни даражаси ва сифатини янада юксалтиришдир».

Арслон ЭШМУРОДОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Конуентлик
палатаси депутати,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Арслон ЭШМУРОДОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Конуентлик
палатаси депутати,
ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

Шундан келиб чиқиб биз биринчи навбатда кенг жамоатчиликнинг хуқуқий онгини янада ўтириш, шу билан бирга амаддаги қонунларимизга итоат этиши, ижро маданиятини кучайтириш, шу орқали унинг сиёсий маданиятини янада ўтириш борасида олиб бораётган ишларимизни янада жонлантиришимиз талаб этилади. Бу жара-

(Бошланши 1-бетда.)

Шунинг учун давлат ҳалқ манфаатларига хизмат килгани сингари, фуқаролар ҳам давлат манфаатларига, хукуқ ва эркинлиларига зарар етказмаслиги зарур. Конституциямизда фуқаролик жамияти институтларининг шаклланниши ва ривожланиши учун хукукий база яратилган, одамларимизнинг ўз хошииродасини билдириш эркинлиги кафолатланган, ҳар қайси инсоннинг хоҳимиятнинг вакилик органларига сийлаш ва сийлашни, фуқароларнинг давлат ва жамият ишларини бошқаришда иштирок курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига бўлмайди. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, «Ўзини ўзи бошқариш органлари – бизнинг келажагимиз. Фуқаролик жамияти курмочки эканмиз, унинг асосларини ташкил этувчи пойдевор мана шу органлар бўллади. ...Фуқаролик жамияти мазкур органларнинг иштироқисиз курбига б

АДЛИЯ МИНБАРИ

КИЧИК БИЗНЕС ВА ХҮСУСИЙ ТАДБИРКОРИК

бугунги ва келажак тараққиётимиз,
фаровон ҳаётимизнинг мустаҳкам таянчи бўлиши шарт

Мустақиллик барча соҳалар каби юртимида хүсусий тадбиркорликни ва кичик бизнесни ривожлантиришга, шу орқали иқтисодий барқарорликни таъминлаш ва фуқароларимиз ҳаётини янада яхшилашга имкон берди. Бинобарин, йигитма бир йиллик мустақил тараққиёт даврида қабул қилинган қонун ҳужжатлари асосида иқтисодиётни ислоҳ килиш ва эркинлаштиришнинг устувор йўналишлари белгиланиши баробарида, тадбиркорлик субъектларига нисбатан ҳар қандай санкциялар суд қарорига биноан қўлланилиши жорий этилаганини, тадбиркорлар фаолиятига асоссиз аралашув ва текширишлар сони кескин қисқартирилганини, шунингдек, тадбиркорлик субъектларини рухсатсиз текширгани, улар фаолиятига ноқонуний аралашгани учун мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги кўчайтирилганини эътироф этиш жоиз.

Aйни шу омиллар туфайли жадал ривожланган тадбиркорлик соҳаси иқтисодий юксалишга салмоқли хисса кўшидама жаҳон молиявий-иктисодий инкизотида мамлакатимизнинг ҳар ҳужжатдан барқарорлигига алоҳида ўрин тути. Юртимида дунёдаги саноатни давлатлар каторида иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг барқарор суръатлари таъминланди.

Президентимизнинг 2012 йил 16 июлдаги «Статистик, солик, молиявий хисоботларни, лицензияланадиган фаолият турларини ва рухсат берниш тартиб-таомиларини тудбанд кисқартиши чора-тадбирлари тўғрисида» ги ҳамда 2012 йил 18 июлдаги «Ишбормонлик мухитини янада тудбанд яхшилаш ва тадбиркорликка янада ёнгич өркиниш берниш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Фармонларида кўзуда тутилган имтиёзлар соҳани янада ривожлантиришнинг янги даврини бошлаб берди. Ушбу Фармонларга

асосан тегишли давлат статистик, солик, молиявий хисоботлари ҳамда бошқа хисобот турлари бекор қилиниши ва бир-бирини тақрорловчи шаклларни бирлаштириш эвазига ана шундай хисоботлар миқдори, шунингдек, уларни тақдим этиш даврийлиги белгиланган муддатларда кисқартирилди.

2012 йил 1 августдан бошлаб тадбиркорлик фаолияти учун шарт-шароитларни янада яхшилашга йўналтирилган 22 та меъёрга кўра юхжалик юртумчи субъектларининг давлат рўйхатидан ўтгунга қадар устувон фонди юзасидан бўлган қисман тўлуб бекор қилинди.

Шунингдек, тадбиркорлик субъектига ном бериш ҳақида мурожаат статистика органдари томонидан 4 соат ичida кўриб чиқилиши тартиби белгиланди. Сув ба канализация тармоқларига, уланиш учун рухсат берниш турисидан аризалар берилган кундан бошлаб 2 иш кунидан ошмаслиги, телефон тармоқларига уланиш эса 10 кун ичida амалга оширилиши жорий қилинди.

Жорий қилинган 18 йилнинг ўтган даврида «Ишонч телефони» га жами 61 та мурожаат келиб

тадбиркорларни нафақат иқтисодий, балки ҳукукий жиҳатдан ҳам қўллаб-куватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бухоро вилоят адлия бошқармаси тадбиркорлик субъектларни фаолиятига тўсқинлик килиш ҳамда уларнинг ҳукуклири бузилиши ҳолатларига чек кўйиш, соҳага оид норматив-ҳукукий ҳужжатлар мазмун-мояхитини тадбиркорлик субъектларига етказиш максадида ҳойларда доимий тарзда ўрганиш ишларни, шунингдек, тартибот тадбиркорларни олиб бормоқда.

Ҳукукнинг тўла таъминланishi ҳукукий маданиятга ҳам узвий боғлиқ. Зеро, ҳукукни яхши билган тадбиркор ўз биснесини конун ҳужжатлари асосида ташкил этади. Шу боис, тадбиркорлик субъектларини ҳукукий таъминлаш, яхни уларга соҳага оид қонун ҳужжатлари акс этган адабиётларни етказиш, очиқ мулоқотлар, учрасув ва семинарлар орқали тадбиркорлар билимини ошириш масаласига доимий эътибор қаратимоқда. Бу борода 2012 йилнинг ўтган даврида иккى юздан ортиқ тартибот ишларни олиб борилганнификримизни тасдиқлади.

Бўгунги тадбиркор бундан ўн-ўн беш йил аввалинг тадбиркордан кескин фарқ қиласди. Бушчакча айтгандан, қонун ҳужжатларни таъбларига қатъй амал қилиш, уларнинг ижросини тўлиқ ва бир хилда таъминлаш адлия органларининг доимий вазифаси бўлиб қолади. Зотан, давлатимиз раҳбари таъбири билан айтгандан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик жамиятимизнинг, бўгунги ва келажак тараққиётимиз фаровон хаддиматининг мустаҳкам таяничи бўлиши шарт.

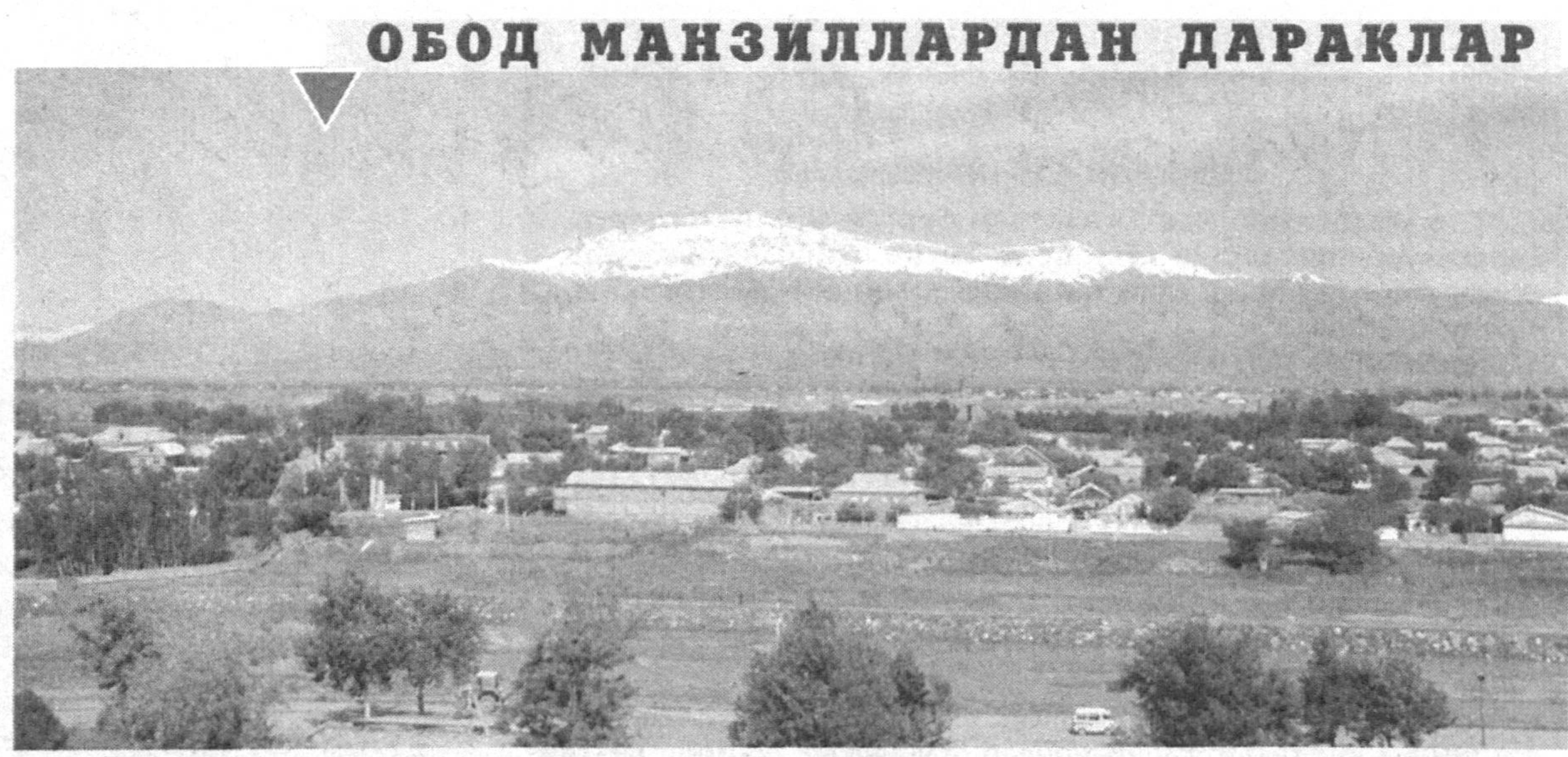
Акрам ХАЛИЛОВ,
Бухоро вилоят адлия
бошқармаси бошлиғи

туши. Бу мурожаатларнинг 70,4 фоизи қаноатлантирилди. Ҳусусан, Шофиқон туманидаги «Шибирғон» фермер ҳўжалиги бош хисобчиси Н. Тошованинг пахта экиш максадида ахратиган имтиёзли кредит хисобидан нефть маҳсулотлари олиш учун маблағ кўчириб берилмаётганинидан норози бўлиб қилган мурожаат ўрганиб чиқиди. Ўрганиш натижаларига кўра, адлия бошқармасининг аралашуви билан масала ижобий халқ килинди.

Назорат құлуви ва давлат бошқаруви органларининг тадбиркорлар фаолиятига ноконуний аралашувларининг олдин олиш максадида улар фаолияти мунтазам раввиша ўрганиб борилмоқда. Натижада тадбиркорларнинг ҳукуқ ва қонуний манфатларини чеклаган давлат ҳокимияти ва бошқарув идораларининг 21 та карори бекор қилинди, 59 нафар мансабдор шахс мъмурый жавобгарлика, 300 нафардан ортиқ шахс эса интизомий жазога тортиди.

Таъкидлар кераки, хусусий тадбиркорларни ривожлантириш, тадбиркорларнинг фаолиятига нисбатан ҳар қандай тўсиқ ва говларни бартараф этишида конун ҳужжатларни таъбларига қатъй амал қилиш, уларнинг ижросини тўлиқ ва бир хилда таъминлаш адлия органларининг доимий вазифаси бўлиб қолади. Зотан, давлатимиз раҳбари таъбири билан айтгандан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик жамиятимизнинг, бўгунги ва келажак тараққиётимиз фаровон хаддиматининг мустаҳкам таяничи бўлиши шарт.

Акрам ХАЛИЛОВ,
Бухоро вилоят адлия
бошқармаси бошлиғи

ОБОД МАНЗИЛЛАРДАН ДАРАКЛАР

ДЕНОВ ВА ДЕНОВЛИКЛАР

Денов Сурхондарёнинг чўллар тугаб, тоғлар бошланадиган ҳудуди. Бу ернинг ёзи салқин, қиши мўътадил. Шунинг учун илгари фақат Деновда шакарқамиш етиширилган. Денов хурмосининг довруғи ҳалқимизга маълум. Тўғри, қўшни туманларда, ҳатто бошқа вилоятларда ҳам хурмо ўтириш мумкин. Аммо бирор жойда хурмо бу ердагичалик серҳосил ва ширали эмас.

Туман марказидаги Дендрарий богида «Лола дарахти»ни кўриб, бу дунёнинг турган-битигин мўъкиза экан-дай, дейсиз.

Бир пайтлар япроқла-ри Петрарканинг бошига гултоҳ бўлган дафна дарахтига шунчаки жайдари ўсимлик сифатидаги қаралади. Бамбук новдаси эса бир кечакундуз беҳ метргача ўсади.

Оламни ҳайратга соглан улуг бобомиз Абу Наср Фаробий «Фозил одамлар шахри» китобида истикомат учун соз ва носоз бўлган манзиллар таърифини байланисида кўпиларни бирга ташкил иштирекларни бўлди. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан.

Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйлаб қоласан киши. Китобда айттилишича, соз тупрок, тогларнинг жойлашуви, шамолнинг қандай ва қайдан эсиши аҳолининг нафақат саломатлигига, балки қуввойи

хофизасию ақлий ривожланиши ҳам таъсир қилар экан. Эл орасида Тожиддин маҳсум деб танилган хайрободлик бир инсон яшаб ўтган. У тўксон олти йил умр кўрган. Кирқ йилдан зиёдрок, вакт мобайнида ҳар бири 200-240 килолик пахта тойини елкасида кўтириб юқилик килган. Кўп йиллар ана шу одамнинг сухбатларидан баҳраманд бўлдім. Касби-кори юқчи бўлса-да, эгалаган илмининг чегараси йўқ эди. Тожиддин ака Абдуқосим Фирдависий «Шоҳнома»синген форс тилидаги асл матнини бошдан охирига ёддан билар, завки тошган пайтларда асарнинг дуч келган жойдан ўқибети, мутафакир бу сатрларни битайтаганда Деновни назарда тутганимкан, деб уйл

